

Mi történt azóta?

Árvák a vén kapufák...

Közel két hónapja járom az országot. Minden héten ellátogatok egy-egy olyan helyre, ahol több évvel ezelőtt jártunk. Eddig mindenütt úgy búcsúztam, hogy jólesett kezét szorítani a vendéglátóknak. Olyan községre vagy városra még nem akadtam, ahol a hosszú esztendő alatt ne léptek volna előbbre a sportban. Hol kisebbet, hol nagyobb, de azért mégis csak léptek egyet-egyvet. Már egészen megszoktam, hogy ennek így is kell lennie.

Erre gondoltam a hét végén is, amikor Badacsonytördemicen a vonatból kiszálltam. Minden okom megvolt rá, mert nyolc évvel ezelőtt a következőket írtuk erről a kis faluról: „Nem várták a sültgalambot a tördemiciek”. Dícséretes módon nekibuzdultak akkoriban...

„Betemette” a bánya

Mielőtt nekivágtam volna a kis falunak, először az állomás forgalmi irodájába nyitottam be. A piros sapkás forgalmazó az íróasztala fölé görnyedve buzgólkodott, két idősebb vasutas pedig a kályhánál melegedett. A barátságos ismerkedés után, ugyancsak elamult a két vasutas, amikor azt kérdeztem:

— Hol találhatom a falu sportkörének vezetőjét?

Erre úgy tekintettek rám, mintha kinalul köszöntem volna jónapot.

Végül aztán az egyikük, Csipser József kibökte:

— Nincs itt sportvezető, kérem, mert sportkör sincsen. Már több, mint egy éve minden teljesen abbamaradt.

— Ugyan — vetettem közbe —, hiszen nem is olyan nagyon régen szépen indult.

— Az igaz — vette vissza a szót Csipser József —, de hogy a bányában abbamaradt a közelet, megszűnt a sportélet is. Tudni kell azt, hogy a bánya vezetője volt a sportkör vezetője. Nincs bánya, nincs vezetőség, nincs sportkör sem. Pedig már az új sportpálya helyét is kijelölte a községi tanács. Mi pedig alig vártuk, hogy megragadjuk az ásó meg a kapa nyelét. Segítettünk volna szívesen. A leendő pálya azonban megmaradt kukoricaföldek.

— De hát a fiatalok mit szólnak ehhez?

Erre a másik vasutas, Sipos Sándor vette át a szót:

— Munkalehetőség híján szétseledek. Elmentek olyan helyre sportolni, ahol dolgozni is lehet. Pedig több jó futballista is akadt közöttük, hogy csak Somogyi Ferencet, Bakos Józsefet, Wohlmut Pétert és Horváth Ferencet említsem. Nem maradt itt közülük egy sem. Hát így állunk...

No, ilyen levert hangulatban búcsúztunk.

Csak beborult Tördemicen

A tanásháza felé vettem az utam. Hátha ott többet is megtudok. Az irodában két igen barátságos adminisztrátort találtam.

— A titkár elvtársal szeretnék beszélni — kezdtem.

— A titkár elvtárs, sajnos, már három hete a kórházban fekszik — hangzott a felelet.

— És milyen ügyben keresi? Hátha mi is felvilágosítást tudunk adni — így a szívélyes válasza.

— Sportügyben.

— Óóó, nálunk ilyen nincs. Közel két éve, hogy megszűnt a sportkör — tártá szét a karját.

Erre ugyanazt kérdeztem, mint a forgalmi irodában és a válasza ugyanaz volt. Ekkor jutott eszembe egy újabb kérdés:

— No, és a térszben dolgozó fiatalok?

Meglepető hallottam:

— Nagyon kis falu a miénk, kicsi a határunk is, így itt nem alakult térsz sem. Fiataljaink másutt boldogulnak...

Csend. Elgondolkodtam. Aztán így folytatta:

— A mai fiatal iskolásaink még ki-kijárnak a futballpályára, de évről évre ők is egyre kevesebben lesznek. Éppen a napokban lapozgattam a falu születési anyakönyvét, és kiderült, hogy 1970-ben egyetlen első osztályos beiratkozónk sem lesz. Hát, így állunk...

Hát így...

Szómorú.

Még szerencse, hogy az ilyen helyzet olyan ritka az országban, mint a fehér holló...

Tari István

KILÁTÓ

MI AZ IGAZSÁG? A szilveszteréji barlangász-szerencsétlenségről nyilatkozik a szakember

a három legelőször eláult sportember meghal...

**** Mit mond a magyar karszt szakértője?

— Vajon mi történt oda-

lent?

— A barlangi patak beszívár-

gó vízből táplálkozik, az ellen-

őrző mérés szerint 9,6 fok volt a hőmérséklete.

— A levegő összetétele megfelelő volt?

— A levegő hőmérséklete 10,5 fok, oxigénhiány nem lehetsé-

ges, természetes eredetű gáz a karszthegegyekben nincsen, a széndioxid-tartalom a kihívott bányamentők mérése szerint a normális feldúsulást nem haladta meg. Más káros gázok, így acetilén, szénmonoxid stb. káros hatása nem valószínű, mert a levegő áramlik. A rossz-

sullútre eszerint eddig magyarázat nincs.

**** Mit mond

a sportbarlangász?

— Ezt az utat 1932-ben dr. Kessler Hubert fedezte fel. Azóta — egészen fiatalok és idősek is — sokan és sokszor tették már meg, az egészségre nem ártalmas, szokványos barlangtúrának számít. Nagy fáradságot nem kíván, a mozgás miatt megfázás sem lehetséges.

— A túrát szakszerűen szervezték és vezették?

— A vizsgálat adatai szerint a vezető igen körültekintően járt el. Megfelelő volt az előkészítés, a táborozás, a túrázás. A résztvevők valamennyien jártas, gyakorlott barlangászok voltak.

— Túlerőtetés tehát nem lehetséges?

— Az út mindössze másfél órát igényel. Három nyitott szifon nehezíti, de ez sem mérvadó. Egyébként sokkal hidegebb vízben 30-40 órát is tartózkodtak már barlangászok káros következmény nélkül.

— Az indulás előtti átestek külön orvosi vizsgálaton a túra résztvevői?

— Nem, de nem verseny-

sportnál nincs is kötelező előírva.

**** És mit mond a barlangi mentés specialistája?

— Sérülésre, balesetre a szoktónál is alaposabban készült fel a csoport. Jól felszerelt mentőládát vitt magával, persze, tömeges rosszullétre nem volt berendezkedve.

— A mentés miért tartott olyan hosszú ideig?

— Mert mindenkit felkészületlenül ért a szerencsétlenség és mert balesetmentes véletlenek játszottak közre. Az évente 120 ezer ember által felkerekített barlangban vészjelző és biztonsági telefon nincs, a központi világítás sem kapcsolható be a nyilvános látogatási időn kívül. A barlangot és a barlangszállót más vállalat kezeli. A szállásgondnok a barlangot nem ismeri, felszerelése nincsen. De menjünk sorjában. Feljön a két félig önkívületben levő ember a barlangból. Atverekszli magát félezer emberből álló szilveszterező társaságon. Segítség kellene!

— És nem próbáltak segíteni?

— Itt következik a tragikus körülmények összefüggése. A gondnok és három önként vállalkozó határőr egy lámpával és egy szál gyertyával elindul. Persze eltévednek. A közelben levő jászvölgy szállóba nem tudnak telefonálni, mert rossz a készülék, rossz a vonal. Pedig ott több orvos szilveszterezik. Persze sokan akarnak segíteni. Riasztják a határőrséget, segít a postamester, a szolgálaton kívüli autóbuszvezető, jönnek a riasztott bányamentők, de — a határőrök csak kihozni tudják a lentmaradtakat. A bányamentők orvos nélkül, bár oxigénkészülékkel, stimulátorral jönnek. A faluban orvos nincs, ugyanakkor a szini orvos otthon alszik, az udvarán menetkész gépkocsi, de faluhelyen éjjel nem működik a telefonközpont. A közben kihívott polgári mentőautó szintén orvos nélkül érkezik, mert csak rosszullétről kaptak értesítést. Mindenesetre tény, hogy ha talán mindhárom nem is, de még lett volna megmenthető az áldozatok között. Ezt bizonyítja negyedik társuk, Borbás László esete, akit az ózdi kórházban orvosi beavatkozással a halál küszöbéről mentettek meg.

— Felelős valaki a történetért?

— Meggyőződéseim szerint a vezető nem, egyébként széles körű vizsgálat igényel tisztázni a felelősség kérdését.

A beszélgetés további részét nem közöljük. Egyelőre még sok minden tisztázatlan. A boncolás nem szolgáltatott bizonyítékot a rosszullét okára, továbbra is feltevések maradtak, amelyek között élelmérgezés vagy a víz kémiai szennyezettsége egyaránt felmerült.

Tudósok és rendőrnnyomozók egyaránt kutatják az igazi okot. Folynak a szívetani és laboratóriumi vizsgálatok, és folynak ellenőrző kísérletek is.

Negyvennyolc óráig később vizmintát vettek a folyás másik helyén. És most vízfészessel ellenőrzik, hogy valóban abból a vízből vettek-e mintát, amelyben a csoport tagjai meneteltek.

A baleset óta kétszer jártak be ugyanazt az útszakaszt. Most 14-16 éves barlangászok felajánlották, hogy rekonstruálják az egész táborozást.

Egyébként a halál oka sem egészen tisztázott, bár valószínű a tüdőzt lefűlés, miután ájultan órákig feküdtek a hideg vízben, illetve a hideg levegőben.

Válasz tehát még nem adható a kérdésekre. Találgatni meg nem érdemes. Csak a rosszullét okának kiderítése adhat végleges választ a nagyon sajnálatos szilveszter esti szerencsétlenségre. Mindössze annyit látszik bizonyosnak, hogy az áldozatok megmenthetők lettek volna, ha... Ha a külső körülmények más-ként alakultak volna.

Z. Vincze György

MÉRLEGEN a magyar röplabdásport

Pontosan húsz éve, gyarországi meghonosodását tekintve — Magyarországon az jubileumi esztendő első röplabda-mérkőzéseket, és 1947-ben már bajnokokat Ujpesti Dózsa szín- is avatott. Az idei vonalás párharcra, a — a röplabdázás ma-

pesti Dózsa százszázalékos bajnoksága fémjelzte a bajnokidőszakot. A válogatottak ezúttal is egy-egy értékes sikerrel tették emlékeztetőre az 1965-ös esztendőt.

a többiek közül azonban egyedül Csakó fejlődött — igaz, szinte ugrásszerűen. A Dózsa — főleg ősszel — farsadt, energikus csapat benyomását keltette. A magyar röplabda-sport számára mindenképpen hátrányos lehetne a kilencszeres bajnokságot tartós visszaesése. A többiek közül a Csepel érdemel elsősorban dicsőreket. A piros-kékkel mellett az I. osztályban talán egyedül a TF jelentkezik még új játékosokkal. A Csepel ráadásul igazi nevelő egyesület, csak egy kicsit magasabbra nőttek volna ezek a tehetséges, csepeli legények.

A nőknél három csapat, (Ujpesti Dózsa, Bp. Vörös Meteor és a Vasas Turbó), emelkedik ki a mezőnyből, de a TFSE és a BVSC felzárkózva áll mögöttük. Az Ujpesti Dózsa minden dicsőreket megérdemlő százszázalékos bajnoksága után a kupát már nagyon-nagyon nehezen, lényegében csak jobb pontarányával tudta megvédeni. Első vereségét, s üggyel-bajjal megmentett elsőségét a fiatalok elhanyagolásának köszönheti a bajnok-szakosztály.

◆ Nevelés vagy büntetőpont

Az Ujpesti Dózsa női együttese tulajdonképpen hat játékos-sal küzdött végig a bajnokságot. Egyikük megsérült, és ez máris vereségüket eredményezte. Pedig egy éve az Európa Kupa-mérkőzések alkalmával három magas, jómozgású fiatalot láttunk az ujpestiekben, akikből 12 hónap alatt gondos munkával talán lehetett volna megfélemlíteni cserejátékost nevelni.

Csak hogy a nevelés, a pozitív jelenségek ellenére is, akadozik a röplabdásportban. A szakosztályok többsége változatlanul inkább a kilátásba helyezett büntetőpontok elkerülése és nem a saját erőből történő utánpótlás biztosítása, a röplabda fejlődése érdekében foglalkoztatja serdülő és ifjúsági csapatait. És mégis — ennek ellenére — az országos bajnokságban szereplő száz csapat közül 26 kapott büntetőpontot, ifjúsági, illetve serdülő együttesének nem indítása miatt.

A 10-14 éves fiatalok más sportágakban jól bevált rendszeres foglalkoztatása a röplabdában nehezen indul meg. Csak néhány helyen (Csepel, Nyíregyháza, Baja, MTK, Ujpesti Dózsa, Vasas, Vasas Turbó) foglalkoznak szerzetesen, több-kevesebb sikerrel az egészen fiatal korosztály-lal.

Az 1966-ban meginduló ifjúsági Európa-bajnokság Magyarországi rendezése remélhetőleg ráirányítja a figyelmet a fiatal röplabdásokra. A szervezett, már megkezdődött előkészület, majd kontinensünk legjobb fiataljainak szereplése minden bizonnyal kedvező lökést ad a 20 éven aluli röplabdázóknak.

◆ Új szabályok — magasztás

1965 elején új szabályok léptek életbe a röplabdában. Ezek az új szabályok alkalmasságuk arra, hogy szebbé, látványosabbá, a közönség számára érdekesebbé tegyék a röplabdát. Egy év rövid idő az új szabályok teljes beidőzítésére, minden előnyének kihasználására. De mondjuk meg őszintén, a külföldi férfi és női vonalon egyaránt előtűnik jár az új szabályokhoz való alkalmazkodás terén. Ez részben annak az eredménye, hogy a külföldi csapatok átlagmagasság tekintetében is jobban állnak, és

minden együttes rendelkezik több, kiemelkedő magas játékos-sal.

A csapatok építésénél már a szakosztályokban fokozottabban kellene gondolni a magasabb fiatalok bevonására. Jelenleg Buzek kivételével a férfiaknál is gyengén áll a válogatott, nincs két méterhez közeli ember, a nőknél pedig egyszerűen hiányzik a külföldiekénél mind gyakorlabb látású 185-190 centiméter magas játékos. A magasabb termet pedig az új szabályok következtében egyre nagyobb, az ellenfelek számára mind nehezebben behozható előnyt jelent a nemzetközi porondon.

◆ Több mérkőzés

A válogatott a statisztika tanúsága szerint túlságosan kevés mérkőzést játszott. Ha ehhez hozzáadjuk a nem hivatalos találkozókat, valamint a klubok nemzetközi szereplését, és a bajnokság teljes erőfeszítését kívánó 6-8 mérkőzést, az évi mérkőzésszám még mindig csak 35 körül jár. Ez viszont túlságosan kevés. Gondoljunk csak például a japán olimpiai bajnokcsapat négy év alatt lejátszott 250 nemzetek közötti mérkőzésére, vagy az NDK igen sok mérkőzéssel megteremtődött és ennek nyomán sokat fejlődött röplabdázóira.

A mérkőzések számát, a játékosok megterhelését nemzetközi és hazai szinten egyaránt növelni kellene.

Jól tudja és érzi ezt a szakvezetés is, és ennek érdekében nemcsak a válogatott nemzetközi másra gazdagabb, hanem hasznos változások bevezetéséről intézkedik a bajnoki kiírás is. Az évi csoportos, lebonyolítás formája, a 4-4 Honvéd-Dózsa, Honvéd-Csepel és Honvéd-Vasas találkozó az eddigiekénél feltétlenül nagyobb megterhelést kíván és egyben jobb felkészülést igényel. Es ezzel elérkeztünk a röplabda alapkérdéséhez.

Így játszott a válogatott

Női csapatunk az Universiade beszámításával tíz nemzetek közötti hivatalos válogatott mérkőzésen játszott.

A mérleg:

7 győzelem, 3 vereség.

A csapat legszebb sikerét tavasszal az olimpiai bronzérmes lengyel válogatott ellen Gdanskban aratott győzelmével érte el. E győzelem értékelésekor azt se hallgassuk el, hogy az utóbbi időszakban a lengyelek helyére az NDK együttese zárkózott fel a nemzetközi élménybe. Győzelmiük így is a fejlődés egyik jele.

◆ Szervezettebb edzőmunkát

A jobb, gondosabb felkészülés igénye nem új keletű követelmény. Heti három szakosztályi edzés — ha tartalma tökéletes lenne is, bár az lenne! — ma-napság már csak a vegetálás-hoz lehet elegendő.

A változtatás, az edzőszám emelése nem könnyű dolog. Sok nehézségbe ütközik. Első lépésként a jelenlegi három edzés tartalmi átalakítását, jobb kihasználását kellene célul kitűzni. Ez még az élvonal-beli klubok célja is lehetne — emlékezzünk csak a női bajnokcsapat kapitányának lapunk hasábjain is megjelent nyilatkozatára... Majd utána a játékosok egyéni képzését, egyéni edzését lehetne bevezetni. Képzelték csak el, mit jelenthetne a heti három szakosztályi edzés mellett egy egyéni edzési negyedek? Forradalmi változásokhoz hozhatna...

S talán éppen erre volna szükség a magyar röplabdásportban.

Yad Dezső

Így játszott a válogatott

Férfi csapatunk az Universiade-t is beleszámítva, négy tornán, összesen 22 nemzetek közötti hivatalos válogatott mérkőzésen szerepelt.

A mérleg:

14 győzelem, 2 döntetlen, 6 vereség.

Önmagában véve kedvező a kép, az élvonalhoz tartozó csapatok közül azonban Tatrék 1965-ben csak a bolgár és a jugoszláv együttest tudták legyőzni. Együttesünk az idény második felében lendült formába. Az Universiaden ezüstérmes nyert és kedvezőbb sorolással (a világszövetség és a rendező lengyel csapatot elkerülve) a világlkupán is lényegesen értékesebb helyezést érhetett volna el.